

23.6.2026

EOAK/2508/2026

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Mikko Sarja

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Päivi Pihlajisto

TYÖVOIMAKOULUTUKSEN VALINTAPÄÄTÖS

1 KANTELU

Kantelija arvosteli kunnan työllisyyspalvelujen ratkaisua olla valitsematta häntä työvoimakoulutukseen. Kantelija kertoi tehneensä oikaisuvaatimuksen työvoimakoulutuksen valintapäätöksestä. Työllisyyspalvelut lähetti oikaisuvaatimukseen 16.2.2026 päivätyn vastineen, jossa todettiin, ettei päätöstä muuteta.

Kantelija katsoi työllisyyspalveluiden tehneen työvoimakoulutuksen valintapäätöksen ja oikaisuvaatimuksen vastineen tavalla, joka rikkoo TE-palvelulain 2 luvun 6 §:ää, hallintolain 6 ja 45 §:iä sekä hyvän hallinnon periaatteita. Kantelijan mukaan hänen työllistymissuunnitelmassaan on selkeästi todettu, että ”asiakas tavoittelee ammatinvaihtoa”, ”ensisijainen tavoite on opiskelemaan pääsy ja sitä kautta työllistyminen” sekä ”puolletaan työvoimakoulutukseen osallistumista työllistymisen tueksi”.

Kantelijan mukaan työllisyyspalvelut on itse kirjannut, että koulutus on välttämätön työllistymisen kannalta. Tästä huolimatta valintapäätöksessä hylkäysperusteeksi on merkitty ”Muu syy”, mikä on hallintolain 45 §:n vastaista, koska päätöstä ei ole perusteltu yksilöidysti. Kantelijan mukaan työllisyyspalvelut väittää vastineessaan, ettei kantelijalla ole ”välitöntä koulutustarvetta”, vaikka tämä on ristiriidassa työllistymissuunnitelman kanssa ja ICT-alalla ei ole tarjolla työpaikkoja. Lisäksi TE-toimisto käyttää lainvastaisia perusteita, kuten kantelijan aiempia opintoja ja sitä, että kantelija on hakenut useaan koulutukseen. Kantelijan mukaan nämä eivät ole hyväksyttäviä perusteita työvoimakoulutuksen epäämiselle.

2 SELVITYS

Työllisyyspalvelut antoi selvityksen, josta käy ilmi muun muassa seuraava.

Kantelussa on kyse kunnan järjestämästä työvoimakoulutuksesta (koneistajan koulutus). Kantelija hylättiin koulutuksesta asiakastietojärjestelmän syykoodilla ”Muu syy” ja perusteluilla: ”Suositellaan ura- ja ammatinvalinnanohjausta alavalinnan vahvistamiseksi ennen koulutukseen uudelleen hakeutumista.” Kantelija haki oikaisua, johon vastine toimitettiin 16.2.2026. Vastineessa todetaan, ettei valintapäätöstä muuteta. Kantelija ei ole tuonut oikaisuvaatimuksessaan eikä kantelussaan oikeusasiamiehelle ilmi seikkoja, jotka puoltaisivat koulutusvalinnan muuttamista.

Työvoimaviranomainen ei ota 19.11.2025 allekirjoitetussa työllistymissuunnitelmassa suoranaisesti kantaa kantelijan koulutustarpeeseen. Suunnitelmaa laatinut viranomainen on puoltanut työnhakijalle osallistumista työvoimakoulutuksiin yleisesti eikä koulutustarvetta ole suunnitelmassa arvioitu.

Työvoimakoulutuksen koulutusvalintaa tehnyt viranhaltija oli koulutusvalintahaastattelussa 15.12.2025 katsonut asiaa nimenomaisesti kyseiseen koulutukseen soveltuvuuden ja kantelijan potentiaalisen työllistymismahdollisuuden näkökulmasta kyseessä olevalle alalle yhdessä koulutuspalveluntuottajan edustajan kanssa. Asiaa ratkaistaessa on päädytty suositteluun kantelijalle alavalinnan vahvistamista ennen uudelleen koulutukseen hakeutumista perustuen kantelijan laajasti eri aloille kohdistuviin hakuihin. Työvoimaviranomainen katsoo valintapäätöstä tehdessään koulutuksen työvoimapolitiittisten edellytysten täyttymistä ja huomioi hakijan koko koulutustaustan ja työhistorian koulutustarvetta arvioidessaan.

Kantelijaa on kohdeltu koulutusvalinnassa tasapuolisesti muuhun hakijajoukkoon nähden ja perusteltu koulutuksen valintapäätös yksilöidysti. ”Muu syy” -koodi on yksi koulutus päätösten perustelukoodi asiakashallintajärjestelmässä, johon viranomainen tarkentaa yksilöidyn perustelun. Kantelijan kohdalla hylkäyksen perusteena oli alavalinnan selkeyttäminen.

3 RATKAISU

3.1 Asiaa koskevat säännökset

Hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

3.2 Asian arviointi

Kunnan tekemässä työvoimakoulutuksen valintapäätöksessä todetaan, että kantelijaa ei ole valittu koneistajan työvoimakoulutukseen. Valintapäätöksen kohdassa Hylkäyksen peruste todetaan ”Sinua ei valittu koulutukseen, koska Muu syy.” Lisäksi kyseisessä kohdassa todetaan seuraavaa: ”Suositellaan ura- ja ammatinvalinnanohjausta alavalinnan vahvistamiseksi ennen koulutukseen uudelleen hakeutumista.”

Eduskunnan oikeusasiamies valvoo, että viranomaiset noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeusasiamies ei voi puuttua viranomaisten harkintavaltansa puitteissa tekemiin ratkaisuihin eikä muuttaa tai kumota niitä. Saamani selvityksen perusteella katson, että työllisyyspalvelut on tehnyt työvoimakoulutuksen valintapäätöksen sille laissa säädetyn harkintavallan puitteissa.

Työllisyyspalvelujen päätöksen sisältö ja perustelut sen sijaan ovat monin tavoin puutteelliset hallintolain vaatimusten näkökulmasta.

Päätöksestä ei käy ilmi, mikä viranomainen on tehnyt päätöksen, päätöksen tekemisen ajankohta eikä sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä. Päätöksestä ei käy myöskään ilmi se työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain säännös, jonka perusteella kielteinen päätös on tehty.

Päätöksen perusteluista puolestaan ei käy selvästi ilmi, miksi kantelijaa ei ollut valittu hakemaansa koneistajan koulutukseen. Päätös olisi täyttänyt paremmin hallintolain perusteluja koskevat vaatimukset, jos siinä olisi tuotu esille niitä seikkoja, jotka työllisyyspalvelut toi esille kantelun johdosta antamassaan selvityksessä (kyseiseen koulutukseen soveltuvuus ja kantelijan potentiaalinen työllistymismahdollisuus kyseessä olevalle alalle).

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen päätöksen hallintolain vastaisuudesta kunnan työllisyyspalvelujen tietoon.

Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.